

Nr 112

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående vissa anslag för budgetåret 1967/68 inom inrikesdepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner m. m.

(3:e avd.)

DRIFTBUDGETEN

Elfte huvudtiteln

Arbetsmarknad m.m.

1:o Allmänna beredskapsarbeten m. m. Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 (bilaga 13, punkt C 9, s. 62—69 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1967) föreslagit riksdagen att till Allmänna beredskapsarbeten m. m. för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 350 milj. kr., därav förslagsvis 140 milj. kr. att räknas av mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 400 milj. kr., därav förslagsvis 200 milj. kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande motioner, nämligen

dels en inom andra kammaren av herr Nilsson i Tvärålund *m. fl.* väckt motion (II: 511), vari hemställts att riksdagen måtte medge, att arbetsmarknadspolitiskt flyttningsbidrag till kvalificerad arbetskraft för flyttning till företag inom lokaliseringssområde må kunna lämnas även i de fall då initiativet till flyttningen tagits av arbetsförmedlingen i enlighet med vad som anförts i motionen,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr Johan Olsson *m. fl.* (I: 88) och den andra inom andra kammaren av herr Eriksson i Bäckmora *m. fl.* (II: 120), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att statsbidrag må kunna utgå till kommuner som i form av statskommunala beredskapsarbeten eller på andra godtagbara sätt uppför lokaler för hantverks-, industri- och serviceföretag,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammara

1 — Bihang till riksdagens protokoll 1967. 6 saml. Nr 112

ren av herr *Bengtson m. fl.* (I: 398) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.* (II: 507), i vilka, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen måtte anvisa till Allmänna beredskapsarbeten m. m. för budgetåret 1967/68 ett reservationsanslag av 330 milj. kr.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 511, I: 88 och II: 507.

Utskottet. De allmänna villkoren enligt arbetsmarknadskungörelsen för att få *flyttningsbidrag* är dels att sökanden är eller löper risk att bli arbetslös, dels att han kan antas inte kunna få arbete i hemorten och dels att han genom arbetsförmedlingen får anställning i öppna marknaden på en annan ort, där det är särskilt svårt att få sådan arbetskraft. Flyttningsbidrag i form av respension och familjebidrag kan dock utgå utan att de två första villkoren uppfyllts till den som har kvalificerad yrkesutbildning och »efter eget initiativ» fått stadigvarande anställning i yrket vid nyetablerat eller utvidgat industriföretag i ort inom norra stödområdet, i vilken utbildad arbetskraft inte kan erhållas.

I motionen II: 511 förs fram det sist vid 1966 års riksdag framställda yrkandet att flyttningsbidrag skall utgå enligt undantagsregeln till personer med kvalificerad yrkesutbildning som har arbete eller kan få arbete i hemorten, om de — även efter initiativ av arbetsförmedlingen — får arbete i ort med brist på sådan arbetskraft inom norra stödområdet.

Bland de allmänna villkor som även enligt undantagsregeln ställs för att flyttningsbidrag skall beviljas, ingår att arbetstagaren söker anställning genom arbetsförmedlingen. Om en hos förmedlingen anmäld person antar ett av förmedlingen anvisat arbete på ort inom norra stödområdet skall sålunda bidrag utgå om övriga förutsättningar är uppfyllda. Utskottet anser däremot som tidigare att arbetsförmedlingen bör avstå från en direkt ackvisitionsverksamhet av innebörd att man med hjälp av statliga bidrag stimulerar kvalificerad arbetskraft att flytta mellan olika företag. Motionerna bör därför, i den mån de inte härmed besvarats genom vad utskottet anfört, inte föranleda ändring av givna regler.

I motionerna I: 88 och II: 120 förordas ett *statsbidrag till kommuner* som i form av statskommunala beredskapsarbeten eller på andra godtagbara sätt uppför lokaler för handels-, industri- och serviceföretag.

Statsbidrag kan utgå till kommunalt beredskapsarbete. Som sådant arbete kan uppföras lokaler för småindustri och hantverk, avsedda att utnyttjas kollektivt och att enbart tillgodose sådant behov av lokal service, som det ligger inom den kommunala kompetensen att tillgodose. Ny-, till- och ombyggnad av industrilokaler i övrigt får utföras som beredskapsarbete endast med Kungl. Maj:ts medgivande. 1966 års riksdag har godtagit riktlinjer beträffande bl. a. valet av objekt för beredskapsarbete.

Utskottet har inte funnit skäl till något ändrat ställningstagande i fråga om beredskapsarbetenas inriktning. Det kan dock vara möjligt att ytter-

ligare förskjuta verksamheten mot billigare projekt. Utskottet anser det inte heller motiverat att införa särskilda statsbidrag till kommunerna för att på sådan väg lämna ett stöd till näringslivet. Motionerna, vilkas arbetsmarknadspolitiska syfte redan är till väsentliga delar tillgodosett, avstyrks därför.

Motionerna I: 398 och II: 507 innefattar yrkande om att *anslagsbeloppet* till Allmänna beredskapsarbeten m. m. förs upp med 20 milj. kr. mindre än enligt Kungl. Maj:ts förslag. I motionerna yrkas tillika — vartill utskottet återkommer under punkten 3) — bl. a. att anslaget till Lokaliseringsbidrag får motsvarande höjning och förs upp som förslagsanslag.

Vad gäller medelsbehovet för allmänna beredskapsarbeten vill utskottet erinra om att det i propositionen föreslagna anslaget för budgetåret 1967/68 innebär en minskning i förhållande till riksstaten för innevarande budgetår med 50 milj. kr. Riksdagen har även (SU 1967: 76) beslutat att på tilläggsstat II för innevarande budgetår anvisa ytterligare 15 milj. kr. för ändamålet. Någon ytterligare sänkning av anslaget anser utskottet med hänsyn till ovissheten om det kommande sysselsättningsläget inte tillräddig. Utskottet avstyrker motionerna i nu berörda hänseende.

Under återopande av det anförda och då Kungl. Maj:ts förslag *i övrigt* inte föranleder erinran eller särskilt uttalande hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 398 och II: 507, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Allmänna beredskapsarbeten m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 000 kr., därav förslagsvis 140 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen;

II. att riksdagen må beträffande bidrag för flyttning till företag inom lokaliseringsområde i anledning av motionen II: 511 godkänna vad utskottet anfört;

III. att motionerna I: 88 och II: 120 om statsbidrag för uppförande av vissa lokaler icke må av riksdagen bifallas.

2:o) *Omskolning m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt C 13, s. 76—80) föreslagit riksdagen att till *Omskolning m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 210 milj. kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 180 milj. kr.

I förevarande sammanhang har utskottet behandlat följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Dahlén m. fl.* (I: 279) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 367), i vilka, såvitt nu är i fråga, hemställts att riks-
1* — *Bihang till riksdagens protokoll 1967. 6 saml. Nr 112*

dagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära översyn av inkomstprövningsreglerna beträffande grundbidraget för omskolning, i syfte att underlätta för de kvinnor som så önskar att erhålla yrkesinriktad utbildning,

dels ock en inom första kammaren av herr Wallmark väckt motion (I: 525), vari hemställts att riksdagen för budgetåret 1967/68 måtte för Omskolning m. m. anvisa ett anslag av 195 milj. kr.

Beträffande motiveringen för yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna II: 367 och I: 525.

Utskottet. I motionerna I: 279 och II: 367 hemställs om översyn av *inkomstprövningsreglerna för utbildningsbidrag* i form av grundbidrag i syfte att underlätta yrkesutbildning av kvinnor. Utskottet har tidigare (SU 1966: 52) framhållit att frigörandet av barntillägget i utbildningsbidraget från behovsprövningen innebar en förstärkning av stödet särskilt för gifta kvinnor som önskar omskolning. Utskottet konstaterade emellertid samtidigt att frågan om inkomstprövningsreglerna hade samband med den större frågan om vuxenutbildningen och fick prövas i detta sammanhang. I propositionen nr 85 till årets riksdag angående vissa åtgärder inom vuxenutbildningens område anför departementschefen att undersökningar pågår rörande konsekvenserna i skilda hänseenden av ett för vuxenutbildningen särskilt utformat studiefinansieringssystem.

Det torde kunna förutsättas att den av motionärerna behandlade frågan om inkomstprövningsreglerna härvid kommer att prövas. Med hänvisning härtill förordar utskottet att motionerna i denna del inte måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

I fråga om *medelsberäkningen* föreslås i motionen I: 525 att anslaget anvisas med 195 milj. kr. eller med 15 milj. kr. mindre än enligt Kungl. Maj:ts förslag. I motionen åberopas bl. a. att beställningar hos företagen kan avlasta väsentliga moment av omskolningen och att skäl inte finns att beräkna medel för särskild bristyrkesutbildning. Utskottet, som i fråga om försöksverksamheten med bristyrkesutbildning inte funnit anledning att frångå en anslagsberäkning som möjliggör att 2 000—3 000 personer kan anvisas sådan utbildning nästa budgetår och inte heller har erinran mot departementschefens anslagsberäkning i övrigt, avstyrker motionen.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran eller särskilt uttalande i anledning av vad departementschefen *i övrigt* anfört och anmält och hemställer,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen I: 525 till *Omskolning m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 210 000 000 kr.;

II. att motionerna I: 279 och II: 367, såvitt de avser inkomstprövning av utbildningsbidrag, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

3:o) **Lokaliseringsbidrag.** Kungl. Maj:t har (punkt C 17, s. 88—91) föreslagit riksdagen att till Lokaliseringsbidrag för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 60 milj. kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 60 milj. kr. Kungl. Maj:t har vidare bemyndigats att under innevarande budgetår bevilja lokaliseringsbidrag med högre belopp än som anvisats på anslaget.

I de under punkten 1 förut nämnda motionerna av herr *Bengtson m. fl.* (I: 398) och herr *Hedlund m. fl.* (II: 507) har, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen måtte anvisa till Lokaliseringsbidrag för budgetåret 1967/68 ett förslagsanslag av 80 milj. kr.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen II: 507.

Utskottet. Yrkandet i motionerna I: 398 och II: 507 om en ökning av anslaget till lokaliseringsbidrag med 20 milj. kr. har framställts i samband med förslag om motsvarande minskning av anslaget till Allmänna beredskapsarbeten m. m. I motionerna uttalas att ökningen i fråga om lokaliseringsbidragen bör kunna finansieras genom motsvarande överflyttning från anslaget till Allmänna beredskapsarbeten m. m. Utskottet har under punkten 1) ovan funnit sig inte kunna tillstyrka en minskning av det sistnämnda anslaget.

I motionerna har vidare anförts att ytterligare bidragsstöd kan komma att bli erforderligt under det kommande budgetåret och föreslagits att ett sådant behov tillgodoses genom att anslaget anvisas som förslagsanslag. Utskottet anser att de eventuella medelsbehov som kan bli aktuella får prövas i samma ordning som hittills och avstyrker därför motionsförslaget även i denna del.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 398 och II: 507, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Lokaliseringsbidrag* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Fonden för låneunderstöd

4:o) **Lokaliseringslån.** Kungl. Maj:t har (punkt V: 1, s. 136) föreslagit riksdagen att till Lokaliseringslån för budgetåret 1967/68 anvisa ett investeringsanslag av 100 milj. kr.

För innevarande budgetår har för ändamålet anvisats 100 milj. kr. Vidare

har Kungl. Maj:t bemyndigats att under nämnda budgetår bevilja lokaliseringslån med högre belopp än som anvisats under anslaget.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat följande i anledning av propositionen nr 56 angående bildande av ett statligt kreditaktiebolag för finansiering av investeringar inom näringslivet väckta motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Axel Andersson* och *Bengtson* (I: 766) och den andra inom andra kammaren av herrar *Hedlund* och *Ohlin* (II: 955), i vilka — såvitt nu är i fråga — föreslagits att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t snarast möjligt måtte förelägga riksdagen efter skyndsamt prövning förslag om erforderlig utvidgning av totalramen för lokaliseringslånen,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Holmberg m. fl.* (I: 767) och den andra inom andra kammaren av herr *Bohman m. fl.* (II: 954), i vilka bl. a. yrkats att riksdagen, med avslag å Kungl. Maj:ts förslag om medelsanvisning i propositionen nr 56, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer, att Kungl. Maj:t måtte snarast möjligt förelägga riksdagen förslag om investeringsanslag på tilläggsstat av 100 milj. kr. till ytterligare lokaliseringsslån.

Beträffande motiven för yrkandena hänvisas till motionerna I: 767 och II: 955.

Utskottet. I motiven för anslagsäskandet beträffande lokaliseringsbidrag har departementschefen framhållit att erfarenheterna från den gångna delen av försöksverksamheten ger vid handen att åtgången är relativt större på lokaliseringsslån än på lokaliseringsbidrag. Med stöd av det bemyndigande som lämnats Kungl. Maj:t att under budgetåren 1965/66 och 1966/67 beviljas lokaliseringsstöd med högre belopp än som anvisats under anslagen beviljades lokaliseringsslån under föregående budgetår med 38,9 milj. kr. utöver anslagsramen. Även för innevarande budgetår föreligger enligt departementschefen samma tendens. I propositionen till årets riksdag (1967: 56) angående bildande av ett statligt kreditaktiebolag för finansiering av investeringar inom näringslivet behandlar föredragande statsrådet lokaliseringsstödet och anför att, med hänsyn till omfattningen av redan beviljade lån och de stora behov av ytterligare lokaliseringspolitiska insatser som nu kan förutses, totalramen för lokaliseringsslån torde behöva utvidgas samt att förslag härom då kommer att föreläggas riksdagen.

Förslaget i motionerna I: 766 och II: 955 innebär att riksdagen med understrykande av kravet på skyndsamt skulle hos Kungl. Maj:t hemställa om förslag av den art som enligt ovan berörts i propositionen 1967: 56.

Utskottet utgår från att de beslut om lokaliseringsstöd, som enligt lämnat medgivande går utöver anslagsramarna, inte annat än i fråga om utbetalningar skall avräknas mot de föreslagna anslagen. Anslagsbeloppen för nästa

budgetår skulle sålunda ograverade utgöra ram för beslut om lokaliseringsstöd.

Med hänsyn till det anförda anser utskottet en skrivelse av föreslagen art nu inte erforderlig.

Det i motionerna I: 767 och II: 954 ställda yrkandet angående förslag om medelsanvisning på tilläggsstat har förutsatt avslag å Kungl. Maj:ts förslag om medelsanvisning i propositionen nr 56. Med hänvisning till statsutskottets utlåtande nr 111 och bankoutskottets utlåtande nr 33, båda avgivna denna dag, föreslår utskottet att yrkandet inte måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet erinrar om att lokaliseringspolitiska frågor behandlats i bankoutskottets utlåtande denna dag, nr 30, i vilket bl. a. ett yrkande om att lokaliseringsstödet skulle omfatta även statliga kreditgarantier avstyrkts.

Då utskottet inte har någon erinran mot Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

I. att riksdagen må till *Lokaliseringslån* för budgetåret 1967/68 anvisa ett investeringsanslag av 100 000 000 kr.;

II. att motionerna I: 766 och II: 955, såvitt nu är i fråga, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionerna I: 767 och II: 954, såvitt nu är i fråga, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

ÖVRIGA FRÅGOR

5:o) **Vissa motionsyrkanden.** I detta sammanhang har utskottet behandlat följande vid riksdagens början väckta motioner, nämligen

dels en inom andra kammaren av herr *Kellgren m. fl.* väckt motion (II: 360), vari hemställts att riksdagen måtte hos regeringen begära utredning om införandet av inkomstgarantiförsäkring att gälla för friställda arbetslösa vid arbetsplacering och att i avvaktan på sådan utredning arbetsmarknadsmyndigheterna bemyndigas utge sådan ersättning att inkomstgaranti uppnås för viss lämplig omställningstid, förslagsvis 24 månader,

dels de under punkten 2 nämnda motionerna av herr *Dahlén m. fl.* (I: 279) och herr *Ohlin m. fl.* (II: 367), i vilka, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att arbetsmarknadsstyrelsen uppmanas ingå i förhandlingar med berörda organisationer rörande avtal om förlängning av varseltiden,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fröken *Mattson* (I: 518) och den andra inom andra kammaren av fru *Lindekvist m. fl.* (II: 651), i vilka föreslagits att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om att åtgärder vidtas för att få till stånd en inventering av den s. k. dolda arbetslösheten och få en sannare bild av vår arbetsmarknad,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Stefanson* och *Tistad* (I: 522) och den andra inom andra kammaren av herrar *Jönsson* i Ingemarsgården och *Andersson* i Örebro (II: 648), i vilka hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära 1) att arbetsmarknadsstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med näringslivets organisationer utarbeta lämpligt system för förvarning av underleverantörer vid driftsinskränkningar samt 2) att en utredning snarast kommer till stånd om underleverantörernas situation i den nu pågående strukturomvandlingen inom näringslivet,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Enarsson* och *Sveningsson* (I: 513) och den andra inom andra kammaren av herr *Magnusson* i Tumhult *m. fl.* (II: 654), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om fortlöpande analys av effekterna av vidtagna arbetsmarknadspolitiska åtgärder och att i motionerna framförda synpunkter därvid beaktas,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Dahlberg* och fru *Wallentheim* (I: 677) och den andra inom andra kammaren av herrar *Carlstein* och *Hammarsten* (II: 506), i vilka hemställts att riksdagen uttalar 1) att de aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärderna samt de allmänna försäkringskassornas rehabiliteringsverksamhet intensifieras samt 2) att dessa organ stöder det av Svenska centralkommittén för rehabilitering (SVCR) bedrivna arbetet när det gäller forskning, utveckling och produktion av hjälpmedel för de rörelsehindrade.

Utskottet har vidare behandlat följande i anledning av propositionen nr 56 angående bildande av ett statligt kreditaktiebolag för finansiering av investeringar inom näringslivet väckta motioner, nämligen

dels de under punkten 4 nämnda motionerna I: 766 (av herrar *Axel Andersson* och *Bengtson*) och II: 955 (av herrar *Hedlund* och *Ohlin*), i vilka — såvitt nu är i fråga — yrkats att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om förslag till 1968 års riksdag angående utbyggnad av det arbetsmarknadspolitiska programmet, under uttalande av att särskild uppmärksamhet skall ägnas

- a) påskyndande av utredningen om allmän sysselsättningsförsäkring,
- b) förstärkning av arbetsmarknadsforskningens resurser,
- c) utökad stöd åt svårplacerad arbetskraft i fråga om bl. a. utbildning och omskolning samt avgångsvederlag,
- d) förbättrade möjligheter till förtidspension åt äldre arbetskraft,

dels ock de under punkten 4 likaledes nämnda motionerna I: 767 (av herr *Holmberg m. fl.*) och II: 954 (av herr *Bohman m. fl.*), i vilka — såvitt nu är i fråga — yrkats att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att Kungl. Maj:t må i tilläggsdirektiv till den förra året tillsatta utredningen om kontant stöd vid arbetslöshet (KSA-utredningen) uppdra åt denna att

- a) utreda möjligheterna och formerna för en utvidgning av försäkrings-systemet för avgångsbidrag,
- b) pröva villkoren rörande möjligheterna för äldre friställd arbetskraft att erhålla förtidspension, och
- c) utreda övriga trygghetsfrågor i samband med strukturomställningar.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 360, II: 367, II: 651, I: 522, II: 654, II: 506, II: 955 och I: 767.

Utskottet. I motionen II: 360 görs gällande att behov föreligger av något slags *inkomstgarantiförsäkring*, som kan skydda friställda i nytt, lägre avlönat arbete under så lång tid att de med uppövad färdighet kan få högre arbetslön. Ett av huvudmotiven anges vara att därmed övervinna den obenägenhet som finns att ta ett nytt arbete med lägre lön även där det på sikt kan finnas likvärdiga försörjningsmöjligheter. I många fall där det gäller personer med lång industrierfarenhet framstår vidare omskolning till nytt yrke som en omväg.

Den nuvarande arbetsmarknadspolitiken erbjuder flera medel för att underlätta omflyttning av arbetskraft efter driftsinskränkningar och företagsnedläggningar. Utskottet, som vill understryka att intrång inte bör göras i arbetsmarknadsparternas rätt att avtala om arbetsvillkoren, finner att den frågeställning som motionärerna tagit upp bör bli föremål för prövning. Härvid bör bl. a. undersökas behov och verkan av en inkomstgaranti med angivet syfte. Utskottet anser att det här anförda bör bringas till Kungl. Maj:ts kännedom.

Vad i motionen II: 360 anförts om bemyndigande för arbetsmarknadsverket att utge ersättningar bör i avvaktan på sålunda förordad utredning inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Mot bakgrund av ökningen av antalet företagsnedläggningar och driftsinskränkningar har förordats en generell *förlängning av varseltiden*. Riksdagen har den 15 mars 1967 (L²U 13) lämnat motioner (I: 174 och II: 214) rörande lagfäst skyldighet att utfärda varsel utan åtgärd. Frågan om varseltidens längd, som även berörts i de nämnda motionerna, tas upp i de till statsutskottet hänvisade motionerna I: 279 och II: 367 samt berörs även i motionerna I: 767 och II: 954.

Mellan arbetsmarknadsstyrelsen och vissa arbetsgivarorganisationer föreligger avtal om att länsarbetsnämnd skall underrättas om vissa permitteringar m. m. Definitiva driftsnedläggelser skall varslas i mycket god tid och senast två månader före nedläggelsen.

Utskottet har funnit anledning förutsätta, att frågan om minimitid för varsel kontinuerligt följs av bl. a. de nämnda avtalsparterna. I stor omfattning lämnas också underrättelser till länsarbetsnämnd tidigare än den avtalade minimitiden.

Enligt vad utskottet erfarit har frågan om varseltiderna aktualiserats in-

om inrikesdepartementet. Utskottet förutsätter att därvid en ändamålsenlig avvägning sker och att överläggningar mellan avtalsparterna kommer till stånd utan initiativ från riksdagens sida.

I motionerna I: 522 och II: 648 framhålls vikten av att underrättelser om produktionsinskränkning även delges *underleverantörer*. Utskottet delar motionärernas mening om det önskvärda i att även underleverantörer i god tid kan planera för omställningar till följd av orderbortfall. Enligt vad utskottet erfarit vidareförs varsel i vissa fall även till underleverantörer genom arbetsgivarorganisationernas försorg. Skiftande och svåröverblickbara avtalsförhållanden mellan företagen kan dock medföra svårigheter i fråga om generella regler. Något särskilt uppdrag till arbetsmarknadsstyrelsen är enligt utskottets mening inte påkallat. Inte heller är någon särskild statlig utredning om underleverantörernas situation nu erforderlig. Motionerna avstyrks därför.

En *inventering av s. k. dold arbetslöshet* förordas i motionerna I: 518 och II: 651 främst mot bakgrund av den kvinnliga arbetskraftens del i den fulla sysselsättningen och behovet av ytterligare kunskap på detta område för att möjliggöra åtgärder. Inom statistiska centralbyråns prognosinstitut har man särskilt studerat kvinnorna på arbetsmarknaden och speciellt de gifta kvinnornas förvärvsfrekvens. Dessa specialstudier har publicerats under åren 1965 och 1966. Enligt utskottets mening är någon riksdagens åtgärd inte nu påkallad i detta avseende.

En *fortlöpande analys av effekterna av arbetsmarknadspolitiska åtgärder* begärs i motionerna I: 513 och II: 654. Utskottet vill med anledning härav erinra om att genom Kungl. Maj:ts beslut den 20 januari 1967 inrättats ett expertorgan inom inrikesdepartementet för utredningsverksamhet i arbetsmarknadsfrågor m. m. Det torde kunna förutsättas att expertorganet särskilt kommer att ta upp frågeställningar av det slag som berörs i motionerna. Utskottet vill vidare framhålla att redan nu en betydande utredningsverksamhet förekommer på detta område.

Inom arbetsmarknadsverket och statistiska centralbyrån utarbetas löpande arbetsmarknadsstatistik som täcker ett mycket stort fält. Exempel på punktvis genomförda utredningar är vidare undersökningar av resultatet av flyttningar med ekonomiskt stöd från arbetsmarknadsverket, av omskolningsverksamheten samt av introduktionskurser för kvinnor till industrin. Dessa undersökningar har varit tidsmässigt eller geografiskt begränsade.

Inom arbetsmarknadsstyrelsen pågår i samråd med statskontoret uppläggning av ett program för fortlöpande uppföljning av omskolningsverksamheten. Programmet syftar till att följa resultatet av omskolning i varje särskilt fall viss tid efter utbildningskursens slut. Undersökningarna planeras på ett sådant sätt att de kan byggas ut med långtidsuppföljning. Ett liknande program är under utarbetande för arbetsvårdens vidkommande

och diskuteras även beträffande andra arbetsmarknadspolitiska insatser, exempelvis flyttningsbidragsverksamheten.

I de av motionärerna påtalade frågorna har sålunda redan åtgärder vidtagits. Yrkandet i motionerna är därmed i väsentliga delar tillgodosett. Utskottet anser därför att någon riksdagens åtgärd inte är ertorderlig.

I motionerna I: 677 och II: 506 förordas ett stöd över arbetsmarknadsstyrelsen och de allmänna försäkringskassorna till rehabilitering av främst rörelsehindrade *handikappade*.

En fortsatt utbyggnad, effektivisering och samordning av de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna för de *handikappade* är motiverad. Detta är också innebörden i de förslag i dessa ämnen som riksdagen redan godtagit. Den av Svenska centralkommittén för rehabilitering (SVCR) bedrivna verksamheten har enligt riksdagens beslut stötts genom ett anslag på 500 000 kr. varav 405 000 kr. beräknats för den tekniska verksamheten. Arbetet med forskning samt utveckling och produktion av tekniska hjälpmedel stöds även på annat sätt med statsmedel. Enligt utskottets mening måste dessa insatser ses i ett sammanhang. Något uttalande om intensifierade arbetsmarknadspolitiska insatser på detta område är inte erforderligt. Ett uttalande i övrigt enligt motionärernas förslag är inte heller påkallat. Motionerna avstyrks därför.

Förslagen i motionerna I: 766 och II: 955 om en *utbyggnad av det arbetsmarknadspolitiska programmet* förs fram mot bakgrund av propositionen nr 56. Föredragande statsrådet anför där att arbetsmarknads- och trygghetspolitiken måste ytterligare utbyggas. Särskilt angelägna att lösa är därvid de problem som möter de *handikappade* och den äldre arbetskraften, vilka erfarenhetsmässigt är de som hårdast drabbas av strukturomvandlingen.

Motionsförslagen i denna del innebär att riksdagen skulle i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till 1968 års riksdag angående åtgärder för en sådan utbyggnad, med uttalande att särskild uppmärksamhet borde ägnas vissa i motionerna angivna frågor.

Bland de i motionerna nämnda frågorna tas först upp ett påskyndande av KSA-utredningens arbete. Denna utredning tillkallades efter bemyndigande den 4 mars 1966. Enligt dess direktiv har den att bl. a. pröva frågan om att vidga arbetslöshetsskyddet till nya grupper yrkesutövare. Utredningen har i tilläggsdirektiv den 7 april 1967 fått i uppdrag att med förtur utforma och framlägga förslag till stödformer för äldre arbetstagare som träffas av särskilda omställningssvårigheter på arbetsmarknaden. Utredningsarbetet bedrivs enligt till utskottet lämnade uppgifter skyndsamt. Den prioritering av uppgifterna som tilläggsdirektiven kan innebära torde överensstämma med motionärernas syften. Motionärernas syfte i sak torde därmed vara tillgodosett.

Vidare tas upp bland de önskade förslagen en förstärkning av arbetsmarknadsforskningens resurser, bl. a. genom inrättande av ett forskningsråd.

Utskottet erinrar som förut här ovan om att inom inrikesdepartementet inrättats ett expertorgan för utredningsverksamhet i arbetsmarknadsfrågor m. m. Det år 1966 inrättade institutet för arbetsmarknadsfrågor har ansetts kunna utvecklas till ett betydelsefullt organ för allmän aktivering och samordning av verksamhet rörande forsknings- och utbildningsverksamheten på detta centrala och betydelsefulla område. Med hänsyn bl. a. till de nämnda organens uppgifter och till vad utskottet förut här ovan anfört om en fortlöpande analys av effekterna av arbetsmarknadspolitiska åtgärder får motionärernas syften även i dessa delar anses så tillgodosedda, att nya förslag i ämnet nu inte på förslaget sätt och på i motionerna angivna grunder bör påkallas av riksdagen.

Vid utformandet av förslag till höstriksdagen bör enligt motionerna även särskild uppmärksamhet ägnas stödet åt den svårplacerade arbetskraften i fråga om bl. a. utbildning och omskolning. I fråga om den äldre arbetskraften har riksdagen tidigare detta år (prop. 105, SU 76) fattat beslut om vidgade bidragsmöjligheter vid företagsutbildning av äldre arbetskraft. I fråga om ökat stöd för omskolning av gifta kvinnor får utskottet hänvisa till vad som därom anförts under punkten 2.

Prövning av frågan om formerna för kontant stöd vid arbetslöshet har redan tillagts KSA-utredningen. Vidare erinras om att riksdagen lämnat utan åtgärd (L²U 1967: 14) hemställan om förslag om införande av allmän inkomstförsäkring, med motivering att syftet redan tillgodosetts genom KSA-utredningen tillagda uppgifter. Riksdagen har även (BeU 1967: 28) fattat beslut av innebörd att avgångsbidrag endast delvis skall räknas som skattepliktig intäkt. Bedömningen att syftet tillgodosetts får enligt statsutskottets mening gälla samtliga de i dessa sammanhang särskilt framhållna frågorna, vilka alla är föremål för uppmärksamhet.

Enligt motionerna bör det slutligen övervägas åtgärder för att åstadkomma förbättrade möjligheter till förtidspension. Denna fråga har nyligen (L²U 1967: 39) varit föremål för riksdagens bedömning. Enligt KSA-utredningens nämnda tilläggsdirektiv är det angeläget att stödet till den äldre arbetskraften utformas så att dess karaktär av arbetsmarknadspolitiskt betingat bidrag klart kommer till uttryck. Utskottet delar denna uppfattning och anser att lösningar av den nämnda arbetskraftens problem bör ske inom ramen för KSA-utredningens samlade direktiv. I detta sammanhang vill utskottet även erinra om motionen I: 660, över vilken allmänna beredningsutskottet senare kommer att avge utlåtande.

Även vad i övrigt i motionerna I: 766 och II: 955 anförts angående arbetsmarknadspolitiska frågor har på olika sätt uppmärksamats eller är föremål för överväganden. Med hänsyn därtill och till att intensifierade arbetsmarknadsåtgärder även i övrigt har vidtagits samt till att i de grundläggande syftena ingen motsättning torde föreligga mot vad i propositionen

nr 56 anförts, finner utskottet att yrkandet om förslag till ett utbyggt program inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

I motionerna I: 767 och II: 954 har anförts i fråga om trygghet vid strukturställningar att försäkring mot oförvållad arbetslöshet i princip bör omfatta alla arbetstagare. Förslag framläggs — mot bakgrund därav — om *tilläggsdirektiv för KSA-utredningen* så att utredningen får i uppdrag att i ett sammanhang klargöra även övriga trygghetsskapande åtgärder såsom avgångsbidrag och lösningar av den äldre arbetskraftens problem.

Som ovan angivits har frågorna om formerna för kontant stöd vid arbetslöshet redan tillagts KSA-utredningen. Detta gäller även stödformer för äldre arbetstagare som träffas av särskilda omställningssvårigheter på arbetsmarknaden. Yrkandena om vidgade direktiv i dessa delar är sålunda helt tillgodosedda.

I fråga om förtidspensioneringen får utskottet med hänvisning till vad ovan anförts föreslå att motionerna lämnas utan åtgärd.

KSA-utredningens samlade direktiv torde täcka även de övriga trygghetsfrågor som ur sådan utredningssynpunkt tagits upp i motionerna.

Med hänsyn till det anförda finner utskottet motionerna i denna del inte påkalla någon riksdagens åtgärd.

Vad i övrigt i motionerna anförts föranleder inte till något utskottets yttrande.

Utskottet hemställer,

I. att riksdagen må i anledning av motionen II: 360, såvitt den avser utredning om en inkomstgaranti, i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad utskottet anför;

II. att motionen II: 360, såvitt den avser bemyndigande att utge vissa ersättningar, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionerna I: 279 och II: 367 samt I: 767 och II: 954, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

IV. att motionerna I: 522 och II: 648 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

V. att motionerna I: 518 och II: 651 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

VI. att motionerna I: 513 och II: 654 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

VII. att motionerna I: 677 och II: 506 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

VIII. att motionerna I: 766 och II: 955 samt I: 767 och II: 954, samtliga motioner såvitt de avser utbyggnad av det

arbetsmarknadspolitiska programmet, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

IX. att motionerna I: 767 och II: 954, såvitt nu är i fråga och till den del de ej behandlats under VIII., icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 9 maj 1967

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Näsström, Gillström, Birger Andersson, Fritz Persson, Svensson, Kaijser, fru Wallentheim, herrar Bertil Petersson, Per Jacobsson, Herbert Larsson, Wallmark, Edström, Nils-Eric Gustafsson, Schött och Harald Pettersson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Bohman, Blidfors, Almgren, Mellqvist, Bergman, fröken Olsson, herrar Gustafsson i Skellefteå, Lindholm, Nelander, Fagerlund, fru Holmberg, herrar Nilsson i Tvärålund, Sjönell, Westberg och fröken Ljungberg.

Reservationer

1) vid *punkten 1* (Allmänna beredskapsarbeten m. m.; av herrar *Per Jacobsson, Edström, Nils-Eric Gustafsson, Harald Pettersson, Gustafsson* i Skellefteå, *Nelander, Nilsson* i Tvärålund, *Sjönell* och *Westberg*, vilka i fråga om statsbidrag för uppförande av vissa lokaler ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande, som på s. 2 börjar med »Utskottet har» och på s. 3 slutar med »avstyrks därför», bort ha följande lydelse:

»Utskottet delar den i motionerna I: 88 och II: 120 anförda uppfattningen, att statsbidrag bör kunna utgå även för uppförande av verkstadshus, där en del av utrymmet tas i anspråk för lokaler för mindre produktionsföretag. Såsom framhållits i motionerna är det i många fall från ekonomiska synpunkter angeläget, att verkstadshuset får innefatta lokaler för såväl serviceföretag som produktionsföretag. De möjligheter, som förordats i motionerna, kan på många orter vara av stor betydelse för näringslivet, samtidigt som kommunerna kan få tillfälle till aktiva arbetsmarknadspolitiska insatser.»

dels ock utskottets hemställan under III. bort ha följande lydelse:

»III. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 88 och II: 120 medge att statsbidrag må kunna utgå till kommun för uppförande som kommunalt beredskapsarbete av lokaler för hantverks-, industri- och serviceföretag enligt de grunder som angivits i motionerna.»

2) vid punkten 2 (Omskolning m. m.)

a) av herrar *Per Jacobsson, Edström, Nils-Eric Gustafsson, Harald Pettersson, Bohman, Gustafsson* i Skellefteå, *Nelander, Nilsson* i Tvärålund, *Sjönell* och *Westberg*, vilka i fråga om *inkomstprövningsreglerna för utbildningsbidrag* ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 4, som börjar med »Det torde» och slutar med »riksdagens åtgärd», bort ha följande lydelse:

»Utskottet vill emellertid erinra om att krav på översyn av de berörda inkomstprövningsreglerna framställts i flera sammanhang, bl. a. i arbetsmarknadsstyrelsens anslagsframställning för nästkommande budgetår, och att kraven ansetts angelägna. Utskottet anser under sådana omständigheter att den begärda översynen bör äga rum med förtur och tillstyrker därför motionerna.»

dels ock utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 279 och II: 367, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t begära översyn av inkomstprövningsreglerna beträffande grundbidraget för omskolning i syfte att underlätta för de kvinnor, som så önskar, att erhålla yrkesinriktad utbildning.»

b) av herr *Wallmark*.

3) vid punkten 3 (Lokaliseringsbidrag) av herrar *Nils-Eric Gustafsson, Harald Pettersson, Nilsson* i Tvärålund, *Sjönell* och *Westberg*, vilka i fråga om *anvisande av anslaget som förslagsanslag* ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 5, som börjar med »I motionerna» och slutar med »denna del», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Under förutsättning att ett förhöjt låneanslag ställs till förfogande, bör det för närvarande vara möjligt att godtaga ett lägre bidragsbelopp än vad motionärerna förordat. Utskottet vill emellertid i sammanhanget understryka den stora betydelse, som lokaliseringsbidrag har för stora delar av det norrländska inlandet och andra motsvarande områden med särskilt svåra sysselsättningsproblem. Det synes utskottet angeläget, att tillämpningen för sådana områden får en generösare utformning, så att det maximala lokaliseringsbidraget, dvs. med 50 procent av kostnaderna, kan utgå i större utsträckning än hittills. Det av Kungl. Maj:t föreslagna bidragsbeloppet 60 milj. kr. bör dock kunna godtagas för nästkommande budgetår, under förutsättning att anslaget i enlighet med vad som förordats i motionerna får karaktär av förslagsanslag.»

Med det anförda anser sig utskottet ha tillgodosett motionernas syfte.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 398 och II: 507, nämnda motioner så-

vitt nu är i fråga, till *Lokaliseringsbidrag* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 000 kr.»

4) vid *punkten 4* (Lokaliseringslån)

a) av herrar *Per Jacobsson, Edström, Nils-Eric Gustafsson, Harald Petersson, Gustafsson* i Skellefteå, *Nelander, Nilsson* i Tvärålund, *Sjönell* och *Westberg*, vilka i fråga om *utvidgning av totalramen för lokaliseringsslån* ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 7, som börjar »Med hänsyn» och slutar med »inte erforderlig» bort ha följande lydelse:

»Behovet av lokaliseringsstöd har varit väsentligt större än vad som förut-sattes vid riksdagens principbeslut 1964. Detta gäller särskilt låneanslagen, som visat sig helt otillräckliga. Utskottet vill understryka angelägenheten av att förslag snarast möjligt framläggas om utvidgning av totalramen för lokaliseringsslån.»

dels utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 766 och II: 955, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t hem-ställa att Kungl. Maj:t måtte efter skyndsamt prövning snarast möjligt förelägga riksdagen förslag om erforderlig ut-vidgning av totalramen för lokaliseringsslån;»

b) av herrar *Kaijser, Wallmark, Schött, Bohman* och fröken *Ljungberg*, vilka — under förutsättning av bifall till den vid statsutskottets utlåtande nr 111 fogade reservationen A. 2) — i fråga om *medelsanvisning på tilläggs-stat* ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 7, som börjar med »Det i» och slutar med »riksdagens åtgärd», bort ersättas med text av följande lydelse;

»Statsutskottet har i sitt utlåtande nr 111 tidigare denna dag med bifall till yrkande i motionerna I: 767 och II: 954 avslagit förslag i propositionen nr 56 samt i motionerna I: 766 och II: 955 om medelsanvisning till teckning av aktier i ett statligt kreditaktiebolag för finansiering av investeringar inom näringslivet.

Utskottet biträder vad i motionerna I: 767 och II: 954 anförts om behovet av ytterligare anslag till lokaliseringsslån för nästa budgetår och tillstyrker yrkandet i motionerna om skrivelse till Kungl. Maj:t i ämnet.»

dels ock utskottets hemställan under III. bort ha följande lydelse:

»III. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 767 och II: 954, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte snarast möjligt förelägga riksdagen förslag om investeringsanslag på tilläggsstat av 100 000 000 kr. till ytterligare lokaliseringsslån.»

5) vid *punkten 5* (Vissa motionsyrkanden)

a) av herrar *Kaijser, Per Jacobsson, Wallmark, Edström, Nils-Eric Gustafsson, Schött, Harald Pettersson, Bohman, Gustafsson* i Skellefteå, *Nelander, Nilsson* i Tvärålund, *Sjönell, Westberg* och fröken *Ljungberg*, vilka i fråga om *förlängning av varseltiden* ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande, som på s. 9 börjar med »Enligt vad» och på s. 10 slutar med »riksdagens sida», bort ha följande lydelse:

»Utskottet vill erinra om den mycket snabba ökningen i antalet företagsnedläggelser och driftsinskränkningar under 1966. Utvecklingen synes fortsätta i samma snabba takt under innevarande år. Bl. a. äldre arbetskraft och kvinnor har blivit friställda i stort antal. Omställningsåtgärder kräver inte minst för dessa kategorier lång förberedelsestid. I de under allmänna motionstiden väckta motionerna I: 279 och II: 367 föreslås, att arbetsmarknadsstyrelsen skall uppmanas att ta upp överläggningar med berörda organisationer rörande avtal om förlängning av varseltiden. En längre varseltid skulle bl. a. möjliggöra noggrannare planering av omställningsåtgärderna. Inrikesministern har sedermera i en interpellationsdebatt i andra kammaren den 12 april detta år förklarat sig ha för avsikt att medverka till förhandlingar med arbetsmarknadens parter om varseltiden. Frågan har jämväl behandlats i motionerna I: 767 och II: 954. Utskottet anser dock att ärendets skyndsamma natur påkallar initiativ från riksdagens sida i anledning av motionerna.»

dels utskottets hemställan under III. bort ha följande lydelse:

»III. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 279 och II: 367 samt I: 767 och II: 954, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt initiativ i syfte att uppta förhandlingar med berörda organisationer om en förlängning av varseltiden;»

b) av herrar *Kaijser, Per Jacobsson, Wallmark, Edström, Nils-Eric Gustafsson, Schött, Harald Pettersson, Bohman, Gustafsson* i Skellefteå, *Nelander, Nilsson* i Tvärålund, *Sjönell, Westberg* och fröken *Ljungberg*, vilka i fråga om en *utbyggnad av det arbetsmarknadspolitiska programmet* ansett att

dels det avsnitt i utskottets yttrande, som på s. 11 börjar med »Bland de» och på s. 13 slutar med »riksdagens åtgärd», bort utgå,

dels det avsnitt i utskottets yttrande på s. 13, som börjar med »Som ovan» och slutar med »riksdagens åtgärd», bort ha följande lydelse:

»Åtskilliga av de förslag som förs fram i motionerna I: 766 och II: 955 samt I: 767 och II: 964 är för närvarande föremål för överväganden i utredningar, bl. a. inom den s. k. KSA-utredningen. Nämnda utredning som tillsattes den 15 juni 1966 hade under tiden fram till den 1 november samma år hållit ett enda sammanträde. Först efter det att propositionen nr 56 framlagts har utredningen genom tilläggsdirektiv fått i uppdrag att med

förtur behandla vissa problem. Den anpassning som i dag pågår inom det svenska näringslivet kan befaras leda till sådana omställningssvårigheter för arbetskraften att det enligt utskottets uppfattning framstår som angeläget att snarast möjligt få redovisat ett samlat grepp över behövliga reformer på det arbetsmarknadspolitiska området. Pågående utredningsverksamhet bör därför aktiveras så att förslag kan framläggas till 1968 års riksdag om en utbyggnad av arbetsmarknadspolitiken med särskilt beaktande av de synpunkter som framförts i motionerna.»

dels ock utskottets hemställan under VIII. bort ha följande lydelse:

»VIII. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 766 och II: 955 samt I: 767 och II: 954, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till 1968 års riksdag om utbyggnad av det arbetsmarknadspolitiska programmet under uttalande av att särskild uppmärksamhet skall ägnas

a) frågan om utvidgad försäkring vid förlorad sysselsättning,

b) förstärkning av arbetsmarknadsforskningens resurser,

c) förbättrade möjligheter till förtidspension åt äldre arbetskraft,

d) övriga trygghetsskapande åtgärder såsom avgångsbidrag och stöd åt särskilt svårplacerad arbetskraft;»

c) av herrar *Kaijser, Per Jacobsson, Wallmark, Edström, Nils-Eric Gustafsson, Schött, Harald Pettersson, Bohman, Gustafsson* i Skellefteå, *Nelander, Nilsson* i Tvärålund, *Sjönell, Westberg* och fröken *Ljungberg*, vilka i fråga om en *breddning av omskolningsverksamheten* ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 13, som börjar med »Vad i» och slutar med »utskottets yttrande», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Likaledes i anledning av propositionen nr 56 har i motionerna I: 767 och II: 964 förordats åtgärder i syfte att bredda omskolningsverksamheten. Liksom motionärerna anser utskottet att det inte kan vara rimligt att friställd arbetskraft inte kan beredas sysselsättning i ett skede då samhället brottas med allvarliga bristproblem på betydelsefulla områden. Utöver de åtgärder som hittills vidtagits bör därför ytterligare insatser göras för att kanalisera friställd kvalificerad arbetskraft till områden där brist på sådan arbetskraft föreligger. Den breddning av hittillsvarande verksamhet i detta hänseende som erfordras kräver ytterligare överväganden. Enligt utskottets mening bör det uppdras åt arbetsmarknadsstyrelsen att i samråd med skolöverstyrelsen och företrädare för näringslivet utarbeta erforderligt underlag för sådan verksamhet.

Såsom i nämnda motioner anförs talar flera skäl för att det förslag till

statsbidrag för vuxenutbildning vid företagen som framlades av arbetsmarknadsutredningen bör förverkligas. En sådan utbildning skulle kunna fortlöpande anpassas till produktionens och teknikens krav och bibringa de utbildade aktuella yrkeskunskaper.

Enligt utskottets mening bör riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad här anförts rörande en breddning av omskolningsverksamheten.»

dels ock utskottets hemställan under IX. bort ha följande lydelse:

»IX. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 767 och II: 954, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad utskottet anförts angående en breddning av omskolningsverksamheten.»